

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-85 szám,
hová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Gyors segítség.

Nagybecskerek, február 21.

(—) Bis dat, qui cito dat. Azt tartja a latin közmondás, hogy kétszeresen ad az, aki azonnal ad. A nyomor, az inség az éhség nem ismernek haladékot, s azért aki éhezőkön segíteni akar, annak azonnal tanusitania kell bőkezűségét, különben adakozása el talál késni. A gyors könyörületeséget nagyon szomorú körülmények folytán vagyunk kénytelenek a jótékony közönség emlékezetébe idézni, mert Magyarország szivéből, az alföldről szomorú hírek érkeznek arról, hogy ott most, mikor még hozzá sulyos hideg is uralkodik, több mint 10 ezer ember van éhínségben. Ezeknek gyors segítség kell, mert különben megbetegszenek és nyomorultán elpusztulnak vagy pedig kétségbeesésükben rettentő dolgokra szánják el magukat.

A képviselőház követésre méltó példát nyújtott a társadalomnak, midőn tegnapi ülésében egyhangulag elhatározta, hogy a képviselői illetményeknek egy napi összegét az alföldi inségesek segélyére fordítja. És a nagy közönség, mely már nem egyszer adta tanujelét önzetlen jótékonyágának, bizonyára nem fog késni, hogy kiki vagyoni erejéhez mérten adakozék.

Sajnos azonban, hogy még evvel sincs a bajon gyökeresen és teljesen segítve, mert hisz a most uralkodó éhínség nem csupán hirtelen előállott ideiglenes baj, hanem annak szálai sokkal mélyebben gyökeresnek, mintsem az első pillanatra föl ismerhetők.

A mostani éhínség csak egy körjelensége azoknak az állapotoknak, melyek az alföldön a munkás nép zavargását, az agrárszocializmust előidézték, s melyek tartósan válságos helyzetbe sodorják az alföldi népet. Az élet és kereseti viszonyok a legujabb időben lényegesen megváltoz-

tak, a nép száma megszaporodott, a munka pedig, mivel a gépekkel gyorsabban és többet lehet végezni, megkevesbedett. E bajokon természetesen csak átgondolt és messzeható tervekkel lehet gyökeresen segíteni, s ez az, amire nézve kezdeményező törvényhozási lépéseket várunk a kormánytól. A Bánffy-miniszterium még sokkal rövidebb ideje van kormányon, semhogy az agrárszocializmus megoldása felé döntő lépéseket tehetett volna. De már eddig is jelentőséggel bíró tényeket regisztrálhatunk, melyekről a kormány tagjai éppen a mai ülésen beszámoltak a képviselőháznak. Perczel Dezső belügyminiszter az inségesek érdekében a kormány rendelkezésére álló eszközöket fölhasználni nem késik. Wlassics Gyula a püspök-ladányi alapítványi jószágigazgatóságot utasította, hogy 800-1000 holdnyi birtokterületet apró parcellákban méltányos feltételek mellett adjon ki. Bánffy Dezső báró pedig azt jelentette a képviselőháznak, hogy a belügyminiszterrel egyetértőleg már e hét szombatján szaktanácskozmányt hitt össze az alföldi munkáviszonyok és a gazdasági válság megoldása tárgyában. Ennél többet egy hónap alatt tenni nem lehet s azért nagyon jogosulatlan volt Apponyi Albert gróf részéről az a megjegyzés, hogy Magyarországot mily módon „nem kormányozzák”. Bizonyára lesz még bőséges alkalmunk a Bánffy-miniszterium további működéséből merített tényekkel ismételtén és még erősebben a czáfolatot ráolvasni Apponyi állítása alaptalanságára.

A képviselőház munkarendje. Az appropriáció-nális vita bevégeztével, a mi e hét végén kezdődik az 1893. évi zárszámadások és több helyi érdekű vasuti javaslat kerül napirendre. Ezután következik a pénzügyi bizottság által időközben elintéztet javaslat az állampénztárkérszet hovatartásáról, majd a közigazgatási bíróságról szóló törvényjavaslat. A két hátralevő egyházi politikai javaslat márczius elején kerül tárgyalásra a főrendiházban és azután esetleges módosítással visszakerül a képviselőházhoz. Az egész parlamenti akció valószínűleg husvét előtt befejezést nyer.

A „TORONTÁL” TÁRCZAJA.

Titánia nászuton.

Irtá: Szomaházy István.

Miután fél Európát szerencsésen beköborolta, Nyitray megállt egy napra Münchenben, hogy a Baviariáról is mesélhessen majd otthon, rendes vacsorázó asztalánál. A droschke elvitte a Vier Jahreszeiten-be, ahol a portás jóakaratóból megkapta azt az első emeleti szobát, amelyből tizenöt peroczel azelőtt utazott el egy porosz vezérkari ezredes. Nyitray fölvetette a csomagjait, átvitteközött, majd lecsavarván a villamos világítást, vállalkozón nekiindult a bajnok ismeretlen fővárosának. Körülből másfél óráig csatangolt, tizenegy után pedig betért egy café restaurantra, ahol lombra jóakarattal nyugodott bele abba a menube, amelyet a fehérkötényes felszolgáló kisasszony ajánlott neki.

Öszintén szólva, Nyitray nem is igen tudta, mit eszik, mert a huszonkét órai utazástól megernyedte idegei ez estén még jobban zaklatták, mint rendszeren. Ot héten át szerencsésen kiverte a fejétől azt az ostobaságot, amely az első nap majdnem az öngyilkosságba kergette — és most megint szomorúan érezte, hogy nincs egészen meggyógyulva. Az utazás nem izgatta többé, az egyedüllet pedig terhes volt neki. Amíg a rossz bajor kalácsot öntudatlanul morzsolgatta, így szólott magában:

— Bár megfojtották volna azt a csacsit, aki legelőször szerelmes volt.

Nyitray most is az volt, hiába akarta magával öt hétig az ellenkezőt elhitetni. Egy reggel a hymenhierek közt olvasta, hogy Terka

kisasszony jegyet váltott Katona urral. Terka kisasszonyt Nyitray ur öt évig a magáénak tekintette, üres óráiban képzeletbeli lakásokat butorozott be, amelyekben Terka kisasszony himzett kötényvel járta ide-oda, mint a világ legbájosabb felesége, — s ime egy nap kiderült, hogy tervezgetései nem értek egy labatkaat. Egy öreg nagy néni vagy egy ügyes hazasággközveitő kibálászta Katona urat az ismeretlenség homályából. Terkaeknél főtettek az asztalra az ezüstgirandoleokat, az idősebb nővér és a Terka sógora bizonyos méltósággal foglaltak helyet e családi asztal mellett, s egy szombat este, ötödfele napos ismeretség után, Terka szerelmesen omlott a Katona ur nyakába. Nyitray úgy szégyellte magát, mint egy síheder kölyök, s talán tíz évet elenged az életéből, ha így szólhat a hütelen leányhoz:

— Szálanként szeretném kitépni a hajamat, hogy csak egy pillanatig is eszembe juthatott az a badarság... Maga lenne a feleségem, maga...? Es én még ellágyulva sóhajtozhattam az arczképehez, amíg maga türelmetlenül várakozott erre a kővér, embonpointos filiszterre... Ötödfele-napos ismeretség után belebolondult egy fekete jaketbe, mert hiszen Katona urat sem ismerhette jobban, mint a jaquestjét... De azért ne bánja, az ostobasága mellet kitűnően illik a maga türessége és hiúsága...

Nyitray azonban nem mondott semmit, hanem úgy vagtatott az utcán két napig, mint ha elvesztette volna a józan eszét. Később, mikor az esküvő napjának is hírt vette, ideges gyorsasággal váltott meg egy fél Európára szóló körutazási jegyet. Egy nappal a Terka esküvője előtt Nyitray már az Orient Express kocsiában ebédelt s azota öt héten át, amíg a színházakat, a galériákat és a legálávalobb ch. tanokat bujta,

HIREK.

Tájékoztató.

Február 21-24. Országos vásár.
Február 23. A lövészeget bálja.
Február 24. A nagybecskereki kaszinó közgyűlése.
Február 24. Az iskolagyermekbarát segélyező egyesület közgyűlése.
Február 24. A nagybecskereki betegsegélyező egyesület közgyűlése.
Február 26. A kaszinói dalárda vig. estélye.
Márczius 2. A magyar olvasókör estélye.
Márczius 10. A nagybecskereki szőnyeggyár közgyűlése.
Márczius 12. A Szlavianszky-terezett hangverseny a színházban.
Május 16-19. Országos vásár.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van nők részére kedden és pénteken délután.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán holnap reggel hivatalos ügyekben Budapestre utazik.

— Schaeffer Antal állapota. Nyugtalanító hírek keringtek tegnap a városban Schaeffer Antal pápai prelat, nagybecskereki plébánosról. Alapot ezekre a híresztelésekre az szolgáltattott, hogy az agg lekipásztort tegnapelőtt szélütés érte, amely könnyen végzetessé válhatott volna, ha a gyorsan alkalmazott orvosi segély elejét nem veszi a komolyabb bajnak. Schaeffer Antal pápai prelat, mint örmel jelenthetjük, most már egészen jól érzi magát és tu van minden veszélyen.

— Kinevezés. Torontál vármegye főispánja dr. Bernády Dániel öaleveles orvost a bánlakai járásra nézve a járásorvosi teendőikkel egyelőre megbízta. — A bánlakai járási irnoki állásra Poták József (nem Kotál, mint azt tegnap egy sajtóhibából kifolyólag jeleztük) neveztetett ki.

— Iparosaink az ezredéves kiállításon. Ujabb kiállításra jelentkeztek: Pleitz Ferencz Pál könyvnyomda és könyvkiadó cég Nagybecskereken; Vancsevic József bogár, Annau Béla kosárkötő, Bienert Antal szijgyártó, Nagy Gyula köteles, Novák Tamás kárpitós, Putnik Ferencz szabó, Gaál István szűrszabó és Z wekau Tamás Törökbecsen; Starcz

bizonyos megelegetéssel konstataita magában, hogy a Terkával kezdett epizódot véglegesen kiverte a fejéből.

Sajnos nem úgy volt, — most jobban érezte, mint valaha. Nyitray még bejárt vacsora után néhány kávéházat, egymásután a földhöz vágott egy csomó bajor szivart, éjjelután hazatért a hoteljébe. Miután meghagyta, hogy kilencz előtt ne háborgassák, rossz kedvűen ment föl a szobájába és vetkőzni kezdett.

Czigarettazva oldogatta le a nyakkendőjét, mikor a szomszédos szobában, amelyet magas szárnyas ajtó választotta el övétől, hangos beszélgetést hallott. Az ajtó zajosan nyitotta föl pár későn jövő vendég, s a papírfalakon át tisztán lehetett hallani, a mint egy férfihang így szólott magyarul:

— Azt hiszem pont tizenkettőkor indul Bécs felé a párisi exprez.

Egy női hang így felelt:

— Jó lesz, ha nyolcz után fölkelünk, mert még Hanfstaengnél is rendbe kell hozni az aczalmetszetek dolgát.

Nyitray úgy érezte, hogy szédülni kezd, — a hang ismerős volt előtte. Mi volt ez, álmódott? De nem, a női hang megint megszólalt a szomszéd szobában és Nyitray rémülen esett le az egyik fauteuilbe. Nem lehetett többé tevédeársól szó; a Terka hangját hallotta. Terka itt volt a szomszédban, alig öt lépésnyire ő töle.

Honnan került ide, micsoda pokoli véletlen volt ez? Nyitray egyszerre úgy érezte, hogy megbolondul, Terkát és a férjét egy vékony ajtó választja el az ő szobájától. Mielőtt valami ostobaságot elkövethezt volna, izgatottan nyomta meg a villamos csöngetőt.

A szobaleány csak egy negyedóra mulva került elő éjjeli pongyolában.

Lajos kályhás, Klefuss Antal kárpitos, Róth Kálmán korács és Róth István bognár Nagy-kikindán.

— **Nyilvános köszönet.** Lichovnik János a kaszinó helyiségekben e hónap 16-án lefolyt elite-polgárból rendező bizottságának pénztárosa a bizottság határozata folytán a bál tiszta jövedelmének felerészét: 63 frt 45 krnyi összeget a helybeli „Iskolagyermekbarát” segélyező egyesület alulírott vezetőségének adta át, azzal, hogy az adomány szegény iskolás gyermekek közt való felosztásra fordítandó. — Míg az összeg átvételét ezennel nyilvánosan nyugtázzuk, egyben el nem mulasztjuk az elite-polgárból igen tisztelt rendezőinek ezen emberbaráti derék cselekedetért mély köszönetünket ez utón is kifejezni. Nagybecskerek, 1895. február hó 21-én. Mencezer Lipót, egyleti elnök. Dold István, egyleti pénztáros.

— **Törvényeszkői kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Deptner Oszkár nagyszentmiklósi kir. járásbírói segédtelegkönyvvezetőt a siklósi kir. járásbíróshoz telegkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Belics Gyula nagyki kindai gyógyszerész eljegyezte Pacsu Csedit, Pacsu Demeter nagyki kindai gyógyszerértulajdonos és földbirtokos leányát.

— **A zombolyai mandátum.** Zombolyáról írják, hogy a választóknak dr. Ferch Ede elnöke alatt megtartott gyűlésén egyhangulag Babics Józsefet, a gróf Csekónits-féle uradalom jószágigazgatóját kiáltották ki képviselőjelöltnek. A gyűlés által e hónap 23-ára hivatott össze a választók nagygyűlése, a melyen a képviselőjelölt elő fogja adni programját.

— **Fehértemplom az ő tisztviselőiért.** Fehértemplom város tisztviselőinek eddig nem volt lakbérilletményök. Ugy gondolkodtak, hogy a tisztviselők úgy is mind városi birtokosok egyuttal, tehát minnek nekik lakbér, mikor saját házukban laknak. Froenius Károly polgármester azonban, aki egyuttal nyugalmazott kir. táblai bíró, hivatkozván a törvény paragrafusaira, melyek szerint rendezett tanácsú városok polgármesterei legalább is a főszolgabírákával egyenlő javadalmazásban részesítendők, lakbérilletményt is kért, amit — bár a város tanácsa elutasított — a belügyminiszter a megye fölterjesztésére helyben hagyott. S így a polgármesternek most van 200 frt lakbére. Ebből indulva ki, most Rosiu ügyvéd, a városi képviselőtestület tagja azt indítványozta, hogy a város összes tisztviselői az őket megillető lakbérben is részesüljenek. A tisztviselőtestület ezen indítványt elfogadta s ámbár a javaslat keresztülvitele a város költségvetését nagyban fogja emelni, a humanus gondolkodás és a város érdekében hozott eme határozat a polgárság körében is elismerésre talál.

— **Pisztolybárbaj.** Dr. K. J. és dr. K. I. nagybecskereki orvosok ma reggel pistolybárbajt vívtak a városzéli erdőben. A felek az adott jelre 30 lépésnyi távolságtól löttek egymásra anélkül, hogy egymásban kárt tettek volna. Kibékülés nem történt.

— **Kik laknak itt a szomszéd szobában?** kérdezte tőle Nyitray.

— Egy fiatal pár, amely tegnapelőtt jött Párisból. Azt hiszem nászutasok lehetnek.

— Hogy hívják őket?

— Azt nem tudom, de magyarok és Budapestre valók.

Nyitray diszkrétül mosolygott:

— Két éjjel nem aludtam, szót és most meg ezek háborgatnak a folytonos csacsogásukkal. Nem volna egy üres szoba, ahova átköltözhennék?

— Nincs, még az udvari szobák is mind el vannak foglalva. Tegnap husz vagy huszonöt angol vendéget kaptunk Londonból.

Mikor a szobaleány kiment, Nyitray végig simította a homlokát.

Mit tegyen? Érezte, hogy nem tudná behunyni a szemét. Meg kellett volna vetnie ezt a léha, neveltséges leányt, de a szíve tele volt kicsorduló szerelemmel! . . . Még mindig szöke leányos pompájában látta maga előtt a kis Terkát, akinek ablakai alatt órákig elyalogolt olykor a legesősebb éjszakákon, aki fehér, bolyhos belépőjében néha olyan tündér fölé lépett, mint egy illatos, májusi tündér. Amióta egyizben Terkával táncolt valami vidéki majálison, évekig érezte az erdei fenyők harmatos, részegítő illatát, ha a kékszemű leányra gondolt. Es ez a kis tündérkirályné lenne itt a szomszédjában egy idegen férfi oldalán? Nyitray előtt világos volt, hogy valami ostobaságot kell elkövetnie, de most fogalma sem volt arról, hogy mit fog tenni? Egy pillanatra az járt a fejében, hogy hangosan meg fogja kopogtatni a szobáikat elválasztó szarvas ajtó s ha egy félénk hang megkérdi, ki van itt, így felel majd az ő láthatatlan rejtekéből:

— **En vagyok, Nyitray, tudja, akivel a második négyest táncolta azon az erdei majálison. Ha egyébre nem emlékszik kis Terka, ez a négyest még talán nem felejtette el. Itt vagyok és tanuja vagyok a boldogságának. Ne haragudjék hát, ha ilyen szokatlan időben gratulálok.**

— **Később furfangos terveket eszelt ki, amelyekkel Katona urat el lehetne csalni a felesége mellől. Ilyenformát gondolt magában:**

— **Valami távoli pontról, teszem föl a Luitpold kávéházból névtelen levelet küldök Katona urnak, hogy azonnal jöjjön, mert egy szomorúan sürgős ügy forog szobán. Ha aztán kintette a lábát, az én gondom, hogy Terkához bejussak. Ha pedig egyszer odabenn vagyok, akkor emberhalál lesz a tréfás kaland vége. De Nyitraynak még felindulásában is volt annyi esze, hogy így feleljen önmagának:**

— **Csak azt lessem, hogy egy névtelen levélre kímoldjon a puha fészekből. A pinczért alkalmasint kidobná, aminthogy én is kidobnám aki a házasságom negyedik hetében háboritana. Szinte csiklandozta a torkát, hogy átkiáltson:**

— **Itt vagyok és minden szót hallok. Pfüj — kis Terka, nem szégyenli magát, hogy ez előtt a kövér idegen ur előtt bontja ki arany-szőke haját . . .**

Már csaknem kiszaladt az ajkán az első szó, mikor tompa hangok ütötték meg egyszerre a füleit. A Terkák szobájában két nehéz cipő koppant meg a kemény parketten. — Katona ur levetette a cipőit. Később a laivoirban megloccsant a víz, majd egy álmos, ásitással megszakított hang verődött át a Nyitray rejtek-helyéig.

— **Terringettét, hogy megint nem találom.**

— **A serum Torontálmegyében.** Horvát-Csenéről írják, hogy ott dr. Kassovicz Henrik járási orvos a napokban alkalmazta a járása részére a vármegye által kiosztott serumot három difteritisz esetben. A három beteg gyermek egyikéről szűők, orvosok lemondtak, két adag serum azonban két nap alatt ezt is, mint a másik kettőt egészségesé tette. Ugyanekkor ő: egészséges gyermekek, kik a három súlyos betegőtől el nem voltak különböztek, preventive oltottak be. Ezek közül egyik se betegedett meg. A serum alkalmazásánál semmiféle káros mellékhatás nem volt észlelhető.

— **Egy takarékpénztár alapítványa** A zombolyai takarékpénztár, mint levelezőnk írja, e hó 17-én tartotta évi rendes közgyűlését, a mely egyszersmind a pénzüzetnek huszonegy éves jubileumi ülése is volt. Az igazgatói jelentés után, mely szerint a tartalékalap a részvény-tőkét jóval meghaladja, a jubileum emlékére egy Zombolyán felállítandó leánynevelő intézet alapjára 5000 forint alapítványt tettek.

— **Uj oláh pénzüzet.** Német-Bogsánból írják lapunknak: Az itteni oláhság ismertebb vezetői elhatározták, hogy Német-Bogsánban egyedül csak az oláh lakosság hitelszükségletének a kielégítésére szolgáló takarékpénztárt létesítsenek. Az oláh célokat szolgáló intézet, február 24-én tartja meg alakuló közgyűlését.

— **Obsit helyett.** Megirtuk volt annak idejében, hogy az obsitnak, amit a régi jó világtól fogva egész tavalyig adtak a kiszolgált vagy elbocsátott katonának, immár vége vagon és helyébe népfelkelési igazolványokat osztogatnak mindazoknak, akik a népfelkeléshez tevődnek át. A 16. népfelkelő járásnak Nagybecskereken székelő parancsnoksága most küldözgeti széjjel a járáshoz tartozó községekbe ezeket a népfelkelési igazolványokat, számszerint körülbelül nyolcezeret, hogy az előjárások odajuttassák a rendeltetési helyeikre. Nagybecskerek és Nagyki kinda város népfelkelési az októberi főjelentkezés alkalmával kapják csak kézhez népfelkelési igazolványaikat. Azokat, akik az igazolványok átvételére nem jelentkeznek, szigorúan megbüntetik.

— **Uj rabbi.** Dr. Klein Arnoldot, dr. Klein Mór nagybecskereki rabbi jelesképzettségű fiát, a zsolnai zsidó hitközség rabbi-jának választotta. Az új rabbi már legközelebb elfoglalja állását.

— **Öngyilkos kerestetik.** Nagyki kindáról keresnek egy öngyilkos jelöltet. A neve Moór Károly kereskedő. Pár nap előtt eltűnt a család ember a városból s hozzátartozói azt vélik, hogy öngyilkossági szándékból eredt utnak. Most a nagybecskereki rendőrséghez sürgönyöztek, hogy figyelje meg az állomásokon Moór Károlyt.

— **A verseczi kultúregyesület.** Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete a múlt vasárnap tartotta meg évi közgyűlését dr.

Seemayer Károly elnöke alatt A kultur-egyesület tiz éves fennállása óta szép szolgálatot tett a magyarosodásnak. Rendezett magyar tanfolyamot felnőttek részére, magyar könyvtárt alapított, társas-estélyeket rendezett, segélyezte ösztöndíjak és ingyen tankönyvekkel a magyar nyelv elsajátításban előmenetelt tett idegen ajku tanulókat, segélyezte a magyar színészetet, de legfőbb figye mé a gyermekesere, a magyar nyelv terjesztésének ezen hatalmas szköze előmozdítására fordította. Tiz éves fennállása óta több mint 300 német, szerb és román gyermeknek közvetített cserét az alföldi magyar városokban. Ez irányu működését a kereskedelemi miniszterium is támogatja, rendkívül leszállított áru vasuti menetjegyek engedélyezésével.

— **Keresd az asszonyt** Régi igazság az, hogy a legszebb felfedezéseket a véletlennek köszönhetjük, de hogy az asszonyoknak is volna benne részük, az már kissé új dolog. Pedig az újabb kor egyik legnagyobb felfedezésénél, a galvá-villanyosságnál együtt kell e két tényezőt említeni. Tegnap volt ugyanis százötven éve annak, hogy Volta Sándor Cziróban született. Ő volt az, ki helyes magyarázatát adta a Galvani által észlelt ama jelenségnek, hogy a békacombok érezdarabbal való érintkezésükénél sajátásgos módon rezegnek. A dolog következőképp esett meg. Galvani urnak felesége beteges volt. Hogy a beteg asszonynak valami különleges falatot adhasson, Galvani 1790-ben békacombokat vett és ezekből levest akart főzni. Valaki ezalatt véletlenül egy villanygéppel játszott, melyen az üvegkorongnak amalgamizált párnához való dörzsolódése folytán támadnak a tevéleges és nem-tevéleges villanyos tünetek. Egy más valaki ugyancsak véletlenül, épp akkor nyult egy pár békacomb után, mikor az első valaki villanyos szikrákat csalt ki a gépéből és a czombok úgy izegtek, mintha még élet volna bennük. Galvani erre abbahagyta a főzést és felébredt benne a tudós érdeklődése. Ő úgy vélekedett, hogy a békacombokban a mindent felőlelő „életerő” nyilvánul. Volta ellenben, ki akkoriban professor volt Párisban és a villanyossági tünetek terén már több rendbeli felfedezést tett, azt a tant állította fel, hogy a Galvani által észlelt esetben a villanyosság a különböző nedvességű testek érintkezéséből származott és ez elméletnek mindinkább szaporodnak is a hívei. Galvaninak ezennel sok gunyt és keserűséget kellett eltűrnie. Még azt is megtagadták tőle, hogy a véletlen szolgálatára neki az alkalmat a megfigyelésre, hanem azt állították, hogy tulajdonképen Lucia asszony volt az, ki a tünetet először észlelte és a kísérletet megismételte.

— **A Pecsovicz szó eredete.** Tóth Béla „Szájrol szájra” című legújabbban megjelent művében a következőket írja a Pecsovicz és Kubinszky nevekről, a mi bizonynyal olvasóinkat is fogja érdekelni:

Az önző kormány pártiakat mindmáig Pecsoviczoknak csufolja a magyar; és még a hatvanas években is gyakran hallottuk, hogy a nemzeti érzelmű, derék ellenzékiek neve Ku-

Pedig biztosan tudom, hogy az este ide tettem a kizitaskába.

— **Mit keressz? kérdezte Terka.**

— **A hálóinget**

Hangosan dobáltak ide oda néhány bőröndött az apró kulcsok megfordultak a lakatokban, Katona ur (világosan lehetett hallani) szuszogva motozott mindennütt a különböző ruhaneműek között. Terka pedig így szólt az ő édes dallamos hangján.

— **Ott nines, már honnan került volna az én utczai toilette-jaim közé? Talán abban a megszínű koffarben van, vagy várj, nézzük csak itt a skatulyában . . .**

Nyitray, mintha a lába gyökeret vert volna ijedten állt meg a legelső szónál, de egyszerre hangosan e-nevette magát. Oly pokolinak találta, hogy az ő szép poétikus Terkáj, a fehértűhős, gyöngyillatu májusi tündér, a Katona ur hálóingét keresi, hogy hirtelen úgy érezte magát, mintha becsipett volna. A szöke Tit-nia tava-szias glóriája eloszlott, a kis bolyhos belépő, a majális, a harmatos fenyők illata — mind elmosódott a levegőben, mint a szivar füstje. A kis Terka szöke, leányos bájosága helyett egy borzas, józan, köznapi asszony jelent meg a képzeletében: dr. Katona Ferenczné. Most már ezt szerette volna átkiáltani:

— **Nem hiányzik-e egy gomb a hálóingről nagyságos asszony? Ha hiányzik, varrja föl, mert Katona ur meghüthetné a nyakát.**

Oly keserű világmegvetéssel kacagott föl, mint Gyenes ur néha a Faust második felvonásában. Aztán fölvette megint a kabátját s világos reggelig csatangolt München öreg tornyai és hátsai között.

binszky. A mit ennek eredetéről egész a múlt évtizedig tudunk, csak az, hogy a negyvenes években volt valahol Tolnában egy Pecsovics nevű svaregelb kortes és volt egy Kubinszky nevű derék magyar. Madarász József azonban Emlékirataiban (Budapest, 1833: 79. l.) egész másképp mondja el a szálló igék történetét; és hihető, hogy hitelesebben bárkinél, mert ő e dolognak tanuj. volt. Az idő, szerinte, 1839, a hely Szegszárd, a história pedig:

„Gróf Festetics Rudolf lévén a kormánypártiak feje, meghívatta magához mindazon befolyásos egyéneket, a kiket megnyerni remélt. Háza udvara vendéglátóvá lón, s míg a befolyásosabb egyéneket a maga asztalánál vendégelte meg, addig a kevésbé jelentékenyek a tisztartójánál láttattak el, s ennek a tisztartónak vezetőneve volt Pecsovics. A pártjukon levő megyei kortes esküdték is ennél dőzsöltek, bizonyos meghatározott napon, midőn a haladó-pártiak Szegszárdon értekeztek. Egy ily napon délután a haladópart egyik hű tagja, Huszár Pál, magas, középső, himlőhelyes egyén, a ki félreismerésig hasonlított bizonyos Dunaföldváron lakó Kubinszky nevű timármesterhez, a megyéhez előtt és mellett lévő kerti téren sétálgatott többed magával, a midőn az ekkor Tolnáról megérkezett Paczola Gyuri hozzájuk közeledett. Huszár és Paczola esküdték voltak, csak hogy míg amaz a haza, eddig emez a kormány pártján. Midőn tehát Paczola hozzájuk érkezett, esküdtársra Huszár Pál mintegy éreztetni akarván vele azt, hogy elpártolt a nemzet ügyétől és egyúttal azt is, hogy nem is a grófnak, de csakis a tisztartójának asztalára érdekesítik, ezt a pár szót vágta hozzá: „No te Pecsovics!” A jelenlevők nevettek s mondották: „Pecsovics.” Paczola Gyuriban, így neveltségessé léva, felébredt a visszavágás vágya s olyasval akarta visszazárni a kölesönt, a mi által Huszár Pál is neveltségessé tegye s észbe juttott, hogy az a dunaföldvári timár ép ily nem szép, himlőhelyes képű, visszavágta e pár szót: „Hát te Kubinszky!” Ez időtől a kormánypártját „Pecsovics,” a nemzeti pártot „Kubinszky” névvel nevezték.” E szerint a Pecsovics szerzője Huszár Pál, a Kubinszky-é pedig Paczola György.

Táviratok.

Albrecht főherceg halála.

Budapest, február 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Budapest törvényhatósága tegnapi közgyűlésén Ráth Károly főpolgármester megemlékezvén Albrecht főherceg haláláról, a főváros, részvétét jegyzőkönyvbe vette és elhatározta, hogy ő felségéhez részvétiratot intéz.

Budapest, február 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szegedről telegrafálják: Gyuricza Sándor városi kerületi orvos indítványozta, hogy Albrecht főherceg halála miatt a szombati kaszinó-estély elmaradjon. Az indítványt elvetették.

Budapest, febr. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják, hogy Albrecht főherceg holtteste vasárnap este érkezik oda. A temetés kedden délután három órakor lesz. Mivel Albrecht német és orosz tábornagy is volt, a temetésen a német császár és az orosz császár képviseltetik magukat.

Budapest, febr. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Arcból telegrafálják, hogy tegnap délelőtt balszomszóták be Albrecht holttestét, aztán ravatalra tették a tea-szalomban. Tábornagyi egyenruhában nyugszik, mellén keresztbefont kezében ébenfa keresztet tart.

Budapest, febr. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból telegrafálják: hogy királyunk Faure elnökhöz a következő táviratot intézte:

Fogadja köszönetemet élénk részvéteért, melynek a családomat ért fájdalmas esemény fölött kifejezést adott. Legyen meggyőződve, hogy a rokonszenv emez újabb nyilvánulása mélyen meghatott.

A leányzó csak alszik.

Budapest, február 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Magyar Ertesítő szerint, habár a fuzió most nem is sikerült, biztos remény van rá, hogy Bánffy báró miniszterelnöknek mégis sikerülni fog rövid idő alatt a fuziót létrehozni.

Lóry után Ernyey.

Budapest, február 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ernyey Armin fővárosi bank- és váltóüzlettulajdonos ma reggel azzal állított be az ügyészhez, hogy börzei spekulációk csődbe juttatták és hogy rábizott idegen értékpapírokat elzálogosított. Letartóztatták és az üzletét bezárták. Az esetnek csakhamar híre ment s a letartóztatott bankár szegényebb kliensei kezöket tördelve ostromolták a kerepesi bazárbeli üzletet. Beszélik, hogy Ernyey nagy összeggel károsította klienseit. Az ügyészégi börtönben Ernyey kétszer kísérelt meg öngyilkosságot, de mindannyiszor megakadályozták. A szédelgő bankár rendkívül nagy lábon élt, fogatot tartott és saját nyaralója volt.

A pártbontó péntek.

Budapest, febr. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi és 48-as párt pénteki értekezletén senkise fogja indítványozni, hogy az egyházpolitikai törvények revízió alá vétessenek. Az egyházpolitikai téren kifejtett akciókat teljesen befejezettek tekintik s oda törekednek, hogy pártszakadás be ne következék. A jövő értekezleten tisztán a szervezkedés tárgyalására óhajtanának szorítkozni.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

Nyilttér.*

* Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

16016. tükvi szám 1894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A törökbecsei kir. járásbíróseg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstárnak Peits Koszta ellen 897 frt 83¹/₂ kr s jkai iránti végrehajtási ügyében a nagykikindai ker. első takarékpénztár kérelmére — Mellencze község késedelmes vevő veszélyére és kárára az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nbecskereki kir. törvényszék kerületében lévő thecsei járásbíróseghez tartozó, Mellencze község 823. sz. tjkvében foglalt (1276—1277.) hrsz. és 812. ö. i. sz. beltelek és ház 3321 frt kikiáltási árban 1895. évi márczius hó 12-ik napján d. e. 9 órakor Mellencze község-házában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. számú I. M. R. 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság tükvi hatósága, T-Becsén 1894. évi november 26-án.

Jakabffy,
kir. jbiró.

(163—1.1)

71. sz. b. v. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a török-becsei tekintetes kir. járásbíróseg 2480 polg. 1894. számú végzése által Vojnovity István jarkováci lakos végrehajtató javára, Jovanovits Józsa mellenczei lakos ellen hátr. 37 frt tőke, ennek 1894. évi október hó 4. napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 2 frt 70 kr perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 300 frt 40 kr-ra becsült lovak, kocsik, butorok s egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 286. polg. 1895. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Mellenczén alperes lakásán vagy a község-házánál leendő eszközlésére 1895. évi márczius hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Török-Becsén, 1895. évi február hó 10. napján.

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

(165—1.1)

694. sz. hk. 1893.

Alibunári főszolgabíróseg

Idézés.

Karanyacz Milán mint a Karanyacz-féle dobriiczai 521. számú házközösség ismeretlen tartózkodású családtagja felhivatik, miszerint a házközösség megszűntetése céljából 1895. évi ápril hó 9-ik napjának d. e. 9 órára Dobriicza község-házához kintűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjen meg, vagy Dondarszky Giga dobriiczai lakost mint részére kinevezett gondnokot czélszerű képviselésre utasítsa, mert ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdoníthatja.

Alibunárott, 1895. évi február hó 11-én.

Horváth Zoltán
tb. főszolgabíró.

(161—1.1)

Hirdetések

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

